JOHN W. WILKINSON

Tisztelet József Attilának

Egy elszáradt levél vár reám, ugyanúgy
Miként egy tehervonat várt rád. Nem tudható
Hogy a bolygók vagy egy óraütés hozta-e
Mozgásba. A véletlen nem létezik. Nyáron
Ki gondol a télre? Holott a Fore Streeten már
Beköszöntött az ősz. A kőrist köd lepi.
Köd-feje fénylik a buszhoz vezető utcán.
Mi emlékeztet a fejre-testre mit elszelt
A tehervonat? A város neve nekem nehéz
És mégsem feledhetem. Hogy megtörténjen
A vonat alá feküdtél. Először a
Csuklódat, aztán a nyakadat vágta el.
A törzsben még lüktetett a vér. A mozdony-
Vezető leugrott, menteni mi menthető.
Megsínylette ő is, hisz megölt egy nagy költőt.
Szidta magát, holott nem ő volt a hibás.
Hogy engedhettek egy szegény skizofréniást
Az állomáson, a síneken kóborolni?
Két esztendős se voltam amikor meghaltál
Most harminccal vagyok több mint te voltál
Megértem ahogy álmaid és álmaim
Egyaránt szétfoszlottak. Álomállamról
Álmodtam én, te testvériségről azután
Ahogy előreláttad: jött a háború.
Mi a robbanásokhoz szoktattuk magunk
S a Nostalgie de la guerre *egyaránt romboló.*
Jöttek az orosz tankok. Ilyen rendet vágytál?
Visszatértek a Sztálin fiúk. Megöltek
Volna, ha már nem lettél volna halott. Lettél

JOHN W. WILKINSON (1936-) angol költő, három verseskötet szerzője, József Attila, Illyés Gyula, Baka István egyik fordítója.

Legenda, a kapitalizmus áldozata;
Proletárköltő. Ezt is elföldelte már
A történelem. Tarsolyomban mily álmok
Maradtak? Egy balvégzetű olasz álom,
Mussolinié, elképzelhető, hogy jussát
Megérdemelte. A háború mágiája -
Noha jól kezdte – mégis elvarázsolta őt.
Mi dolga a költőnek a világon? Kérdem.
Árnyékokat duplázni, vagy tükröket
Gondolatolvasásra megtanítani?
Úgy tudom, a naplemente élénken kék
A Mars bolygó felszínén. Miket, miket nem
Tudunk már, sok évvel iskoláskorunk után.
A hallucinációk közül legeslegszebb
Az Óda. Mint a szicíliai hullámok
Melyeknek taraja átfedve egymást méri
A napsütést. Rejtély, melyet a vak olvas
S kinek egy kerékkel több van, talán megért.
Egy színésznő mondta nekem, hogy hallja benne
A lüktető zakatolást, mi végzete lett.
Számomra, az Ódát olvasva, nyáreste van,
Fiatal vagyok. A júniusi nap lüktet
Az ablakomon és egy emigráns magyar
Arcán, aki – magát méltatlannak ítélte -
Mégis lefordította az Ódát. Olvassa.
Hallgatom. A költő elméje spektroszkóp,
A szavak színekké töredeznek, noha
A vers szívében, elrejtőzve, ott az élmény.
Gondolj az első atomrobbanásra
Amely a Nevada sivatag homokját
Üveggé foncsorozta. Ez széttörte volna
A spektroszkópot, és így jártam én is bizony.
Mióta meghaltál és Eliot is meghalt
Haldoklik a költészet maga. Törpék
Nemzedéke szaval. Mit tehetnék ellenük?
R. S. Thomasról prédikáljak? Esetleg
Fűzfapoétákról, vagy természetbarátként
A Humber folyó partján heverjek
Döglött kutyákat szagolva, pókok párzását
Figyelve? Nem. A naplementére gondolok,

Mely kékebb mint az ég és a szicíliai
Hullámokra, melyek fénylenek.
Poétai mentorom, a magyar, különös
Fiú. Haragja, aurája önmagába hajlik.
Bemutatta a szellemet, aki mesterem lett.
Ó Istenem, hogy ő pokolba juthatott?
Nem hiszem. Hisz egy kerékkel több volt neki.
És ha mégis? Legyen meg a te akaratod.
Az Isten szeret. És ha az ily kegyetlen
Aligha lehet. De legyen bármi a döntés
Veled szeretnék lenni az Elizeumban
Ott tán felolvashatod verseidet is nekem:
Kedélyesen. És pletykálgathatunk Párizsról.
Istenemre, te tudod, a költők hazudnak,
Így mondják ki az igazat. Tudni volna jó
Hogy hasonlított-e enyémhez Párizsod?
Párizsi anzix*od rövidszavú. Párizsom,*
Ó Apollinaire, megfoghatatlan. Szelleme
Most is, sok év után átlengi eszméletem.
Square de Choisy*, a szonettem. Kis park*
Van benne, múltszázadbeli utcai lámpa,
Melynek aurájában felködlik Debuten,
Pierrot jelmezben a távoli holdat
Kívánja. Ott motoz a Tuileriák*ban*
Hol kilenc láb magasra ugrik a ponty,
S egy afrikai, kinek szemében csillog
A Szahara, amerikai túristáknak műmadarat
Kínál. A szellem ott lebeg a Sacré Coeur*-ben*
Ahol egy megfejthetetlen latin felírást
Láttam, de lehet, hogy gyenge a latinom.
Ama dombokon sétál Moltke szelleme
Térképén jelöli az elhelyezendő
Ostrom ágyúk helyét. Nincs szívem odaszólni
(Mert hát költő volt ő is) mindez felesleges.
A szellem ott repdes a Quai Montebelló*-n*
Hol Casimir Delavigne költeményeire
Akadtam. Elfeledték őt, holott egykor
Byron fordította Napoleonról szóló
Verseit, mind klasszikus, mind romantikus,
Mind életteli. Byrontól tanulhatunk,

Sajnos te már nem, de én ki balfeléről
Kezdtem: igen. Mert most átérzem az egészet
És transzformálhatom, hogy az enyém legyen.
Panaszkodtál: nem találtad Ady városát
Esetleg türelmetlen voltál Adyval.
Nem volt olyan, mint te: elégedetlen
Párizzsal is. Becserkészni ezt a várost
Úgy kell, mint a félénk gazellát. Rálőni nem!
Komcsi barátaiddal rajcsúroztatok.
Mindent, mindent egyszerre, egyszerre mindent!
Skizofréniás lévén gyerekkorodnak
Mellbimbóján csüngtél, szoptad, szorítottad azt,
Még akkor is, amikor az önként adott.
Nem bűnöd az, de szeretteid is szorongtak;
Nem bűnösek, ők csupán önmaguk voltak
Ellepted őket. Nem kedveltek, csak szerettek
Gyermekük voltál te lehe-telhetetlen.
Verseid nem árulják el Párizs tudásod
Tán beszámolsz ha odafönt találkozunk.
Szeretted Párizst, mint én, de nem lakásait.
Kollégáim mesélik e történetet:
„Egy bedfordi suliért Wilky odahagyta
Párizst. Elolvasott egy hirdetést: francophone
Tanárt kerestek. De úgy olvasta: francophobe.
Az állás övé lett." A dolgok megváltoztak.
Megkeresztelkedtem. Enyhültek gondjaim.
Megszelídültem. Egy franciát elvesztettem
És elvettem egy feketét. Többé nem iszom
Le magam. Ki tudja? Még a franciákat is
Megszokom majd. Utazom fölül a buszon.
A köd borsóleves, és ha még sűrűbb lesz
A Temzében vagy a Dunában kötünk ki.
A nyár kimúlt. A bejáratnál száraz levél.
Reggel, kijövet leltem rá. Ómen talán?
Hah, ez vár a vonatkeréken – a világ
Kezdetén ott volt már. Megkísérlek egy imát.
„A rakodópart alsó kövén ültem" ott
Tudtad-é, hogy írás közben halálodat
Fogalmazod már? És elzarándokoltak
Sírodhoz a nők, akiket szerettél

S akiknek nem kellettél, hangjukat hallod-é?
Élő, haldokló, haló hangjukat hallod-é?
Lépteik zajával zavarják-e álmod?
Tudod-e, hogy már nem is orrolnak reád
Amióta megvolt már a dísztemetésed.
Mit tudnak e szellemek? Velük öregedtél.
Megszentségtelenített porhüvelyed már
Szentségesen, kitüntetetten állami egy
Hitelesített József mauzóleumban.

Fordította: KABDEBÓ TAMÁS

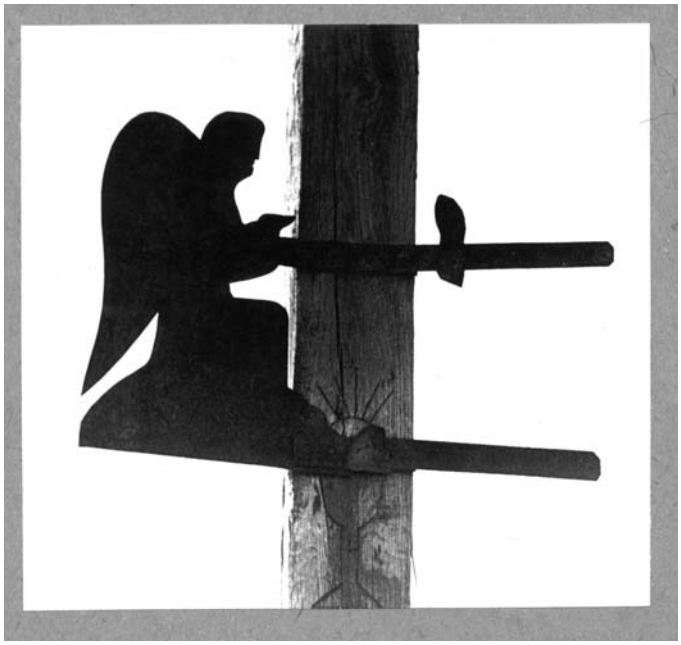

„...mintha nem történt volna semmi”
ÁLOMI BESZÉDEM